EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 28.9.2026
COM(2026) 508 final

VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

betreffende de beschikbaarheid op de Uniemarkt van biologisch plantaardig teeltmateriaal, biologische dieren en biologische eiwithoudende diervoeders overeenkomstig artikel 53, lid 7, van Verordening (EU) 2018/848

{SWD(2026) 284 final}

1. Inleiding

Dit verslag onderzoekt de beschikbaarheid op de Uniemarkt van biologisch plantaardig teeltmateriaal, biologische dieren, waaronder jonge hennen, en biologische eiwithoudende diervoeders voor pluimvee en varkens. Het is vastgesteld overeenkomstig artikel 53, lid 7, van Verordening (EU) 2018/848 inzake de biologische productie en de etikettering van biologische producten (de "bioverordening")[1], die sinds 1 januari 2022 van toepassing is.

De medewetgevers hebben om dit verslag gevraagd met het oog op de geleidelijke afschaffing van de afwijkingen met betrekking tot het gebruik van niet-biologisch plantaardig teeltmateriaal, niet-biologisch gefokt pluimvee, niet-biologisch gehouden vee voor reproductiedoeleinden, alsmede niet-biologische eiwithoudende diervoeders voor pluimvee en varkens. De Commissie is verzocht om vijf jaar na de datum van toepassing van de bioverordening "naar de beschikbaarheid van dergelijk materiaal in biologische vorm op de markt van de Unie [te kijken] op basis van de gegevens over de beschikbaarheid van biologisch materiaal, verzameld via de databank en systemen die door de lidstaten zijn opgezet". Het verslag moet ingaan op de beschikbaarheid van deze materialen en op de oorzaken van de mogelijk beperkte toegang van biologische exploitanten tot dat materiaal.

Bij het opstellen van dit verslag heeft de Commissie gekeken naar de navolgende gegevens, die zijn verzameld overeenkomstig artikel 26 van de bioverordening, en naar de in artikel 53, lid 6, bedoelde informatie over afwijkingen en toelatingen:

a) informatie uit de in artikel 26, lid 1, bedoelde databank van plantaardig teeltmateriaal en uit de in artikel 26, lid 2, bedoelde systemen met gegevens over dieren, en, indien van toepassing, uit de in artikel 26, lid 3, bedoelde systemen met gegevens over jonge hennen;

b) informatie over de afwijkingen die voor plantaardig teeltmateriaal zijn toegekend overeenkomstig deel I, punt 1.8.5, van bijlage II en deel II, punten 1.3.4.3 en 1.3.4.4, van bijlage II; en

c) informatie over de beschikbaarheid op de Uniemarkt van biologische eiwithoudende diervoeders voor pluimvee en varkens en over de toelatingen voor het gebruik van niet-biologische eiwithoudende diervoeders voor jonge varkens en pluimvee die respectievelijk zijn verleend overeenkomstig deel II, punt 1.9.3.1, punt c), en deel II, punt 1.9.4.2, punt c), van bijlage II.

Daarnaast zijn bij Uitvoeringsverordening (EU) 2020/464[2] van de Commissie vereisten ingevoerd voor de rapportage van gegevens door de lidstaten, en werden in de periode 2023-

[1] Verordening (EU) 2018/848 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 inzake de biologische productie en de etikettering van biologische producten en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 834/2007 van de Raad (PB L 150 van 14.6.2018, blz. 1) ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/848/2025-03-25.

[2] Uitvoeringsverordening (EU) 2020/464 van de Commissie van 26 maart 2020 tot vaststelling van een aantal uitvoeringsbepalingen voor Verordening (EU) 2018/848 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de documenten die nodig zijn voor de erkenning met terugwerkende kracht van perioden in het kader van de

2025 geleidelijk modellen ingevoerd die beschikbaar waren via het informatiesysteem voor biologische landbouw (OFIS, Organic Farming Information System). Een robuuste statistische analyse wordt echter bemoeilijkt door de verschillen tussen de gegevens die de lidstaten in deze drie jaar hebben aangeleverd. De gegevens van de lidstaten voor de periode 2022 tot en met 2024[3] zijn opgenomen in het begeleidende werkdocument van de diensten van de Commissie (SWD, Staff Working Document).

2. Biologisch plantaardig teeltmateriaal

Om de ontwikkeling van biologische kweekactiviteiten te bevorderen, werden in de bioverordening nieuwe bepalingen met betrekking tot biologisch plantaardig teeltmateriaal ingevoerd door biologische rassen en voor biologische productie geschikt biologisch heterogeen materiaal te definiëren. In de verordening is daarnaast een einddatum vastgesteld voor afwijkingen voor het gebruik van niet-biologisch plantaardig teeltmateriaal (31 december 2036)[4].

De beschikbaarheid van zeer divers biologisch plantaardig teeltmateriaal is voor de biologische landbouw van het grootste belang met het oog op de noodzakelijke aanpassing aan verschillende invloeden en omstandigheden, terwijl anderzijds de productie van biologisch plantaardig teeltmateriaal vanwege het beperkte gebruik van pesticiden en meststoffen in technisch opzicht uitdagender is dan conventionele productie (punt I.7 SWD).

In de databanken met informatie over de beschikbaarheid van biologisch plantaardig teeltmateriaal (die al bestonden onder het vorige wetgevingskader voor biologische productie, waaronder met name Verordening (EG) 889/2009[5] van de Commissie) werden naast informatie over zaaigoed en pootaardappelen voortaan ook gegevens over alle soorten vegetatief teeltmateriaal opgenomen.

In de bioverordening wordt voorgeschreven dat biologische landbouwers biologisch plantaardig teeltmateriaal moeten gebruiken[6]. Alleen wanneer uit officiële gegevens blijkt dat aan de behoeften van exploitanten niet kan worden voldaan met de op de markt beschikbare volumes plantaardig biologisch teeltmateriaal en plantaardig omschakelingsteeltmateriaal[7], kunnen nationale bevoegde autoriteiten (NBA's) onder specifieke voorwaarden afwijkingen voor het gebruik van niet-biologisch plantaardig teeltmateriaal toekennen. Overeenkomstig deel I, punt 1.8.5.6, van bijlage II bij de bioverordening moeten NBA's een officiële lijst samenstellen

---

omschakeling, de productie van biologische producten en de door de lidstaten te verstrekken informatie (PB L 98 van 31.3.2020, blz. 2) ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2020/464/oj.

[3] Aangezien het verslag uiterlijk op 31 december 2026 aan het Europees Parlement en de Raad moet worden aangeboden, is informatie die in juni 2026 door lidstaten is aangeleverd niet meer in het verslag opgenomen.

[4] Meer informatie: Werkdocument van de diensten van de Commissie (SWD), punt I.7.

[5] Verordening (EG) nr. 889/2008 van de Commissie van 5 september 2008 tot vaststelling van bepalingen ter uitvoering van Verordening (EG) nr. 834/2007 van de Raad inzake de biologische productie en de etikettering van biologische producten, wat de biologische productie, de etikettering en de controle betreft (PB L 250 van 18.9.2008, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/889/oj).

[6] Deel I, punten 1.8.1 en 1.8.3, van bijlage II bij Verordening (EU) 2018/848.

[7] Volgens artikel 10, lid 4, van Verordening (EU) 2018/848 mag plantaardig omschakelingsteeltmateriaal als zodanig in de handel worden gebracht indien een omschakelingsperiode van ten minste twaalf maanden in acht is genomen.

van soorten, ondersoorten of rassen waarvoor plantaardig biologisch teeltmateriaal en plantaardig omschakelingsteeltmateriaal in voldoende hoeveelheden beschikbaar is (de "categorie I-lijst"). In geval van een ernstig tekort aan biologisch plantaardig teeltmateriaal kunnen NBA's in plaats van individuele afwijkingen jaarlijkse algemene afwijkingen voor een lijst van soorten, ondersoorten of rassen toekennen[8].

Aangezien landbouwers op basis van informatie over op de markt beschikbaar plantaardig biologisch teeltmateriaal en plantaardig omschakelingsteeltmateriaal in geval van onvoldoende aanbod afwijkingen kunnen aanvragen, is een brede toegankelijkheid van deze informatie cruciaal.

Helaas blijkt uit specifiek onderzoek[9] en verzamelde informatie dat er op dit gebied weinig vooruitgang is geboekt: zeventien lidstaten beschikken in enigerlei vorm over interactieve databanken met mogelijkheden om de beschikbaarheid van plantaardig teeltmateriaal voor specifieke gewassen te onderzoeken, terwijl de overige lidstaten voor statische tabellen hebben gekozen (punt I.8 SWD). Als gevolg van de recente wijzigingen in de regelgeving hebben de lidstaten hun oude systemen aangepast en mogen exploitanten voortaan informatie over hun productie van biologisch plantaardig teeltmateriaal of plantaardig omschakelingsteeltmateriaal[10] op vrijwillige basis openbaar maken. Nationale databanken zijn van wezenlijk belang voor bevordering van het gebruik van plantaardig biologisch teeltmateriaal en plantaardig omschakelingsteeltmateriaal en voor ondersteuning van de elektronische verwerking van afwijkingen, en moeten volledig functioneel zijn[11].

2.1. Analyses van overeenkomstig artikel 53, lid 6, van Verordening (EU) 2018/848 aangeleverde nationale gegevens

Een overzicht van nationale gegevens over de beschikbaarheid van plantaardig teeltmateriaal en van individuele en algemene afwijkingen is opgenomen in het werkdocument van de diensten van de Commissie en uitgesplitst naar de belangrijkste groepen gewassen[12]. De resultaten zijn

[8] Deel I, punt 1.8.5.7, van bijlage II bij de bioverordening.

[9] *The State of organic seed in EU* — https://www.liveseed.eu/wp-content/uploads/2019/12/FNL-FNL-Web-Interactive-NOV19-Booklet2-LIVESEED_web.pdf.

[10] De OrganicXseeds-databank van het FIBL is al meer dan tien jaar in gebruik en werd onlangs verder uitgebreid met alle vormen van plantaardig teeltmateriaal en voorzien van diverse nieuwe functies. Op dit moment wordt deze databank door acht lidstaten gebruikt. Binnen het LIVESEED-project is daarnaast een Europese Router-databank ontwikkeld waarin leveranciers en exploitanten biologisch plantaardig teeltmateriaal kunnen aanbieden en zoeken in alle lidstaten en in het VK, IJsland en Zwitserland — EU Organic Seed Database — LIVESEEDING.

[11] Uit Solfanelli, F., Ozturk, E., Dudinskaya, E.C., Mandolesi, S., Orsini, S., Messmer, M., Naspetti, S., Schaefer, F., Winter, E., en Zanoli, R. Estimating Supply and Demand of Organic Seeds in Europe Using Survey Data and MI Techniques. *Sustainability* **2022**, *14*, 10761 https://doi.org/10.3390/su141710761: "*De uitkomsten van de analyse van de functionaliteit van de databank van biologisch zaaigoed en van een recent onderzoek onder biologische landbouwers in de EU en Zwitserland bevestigen de algemene verwachting dat meer biologisch zaaigoed wordt gebruikt in de landen waar een goed functionerende databank van biologisch zaaigoed en een goed ontwikkelde zaaigoedsector bestaan.*"

[12] Granen, tarwesoorten, groenten, droge Leguminosae-peulen, oliehoudende zaden, industriële gewassen, aromatische kruiden en specerijen, fruit, druiven, olijven, siergewassen, voedersoorten en mengsels daarvan (punten I.3 en I.4.2 SWD).

uitgesplitst naar individuele lidstaat en zijn in sommige gevallen ook gegroepeerd op vier geografische hoofdgebieden[13].

2.1.1. Beschikbaarheid van biologisch plantaardig teeltmateriaal en plantaardig omschakelingsteeltmateriaal

De meeste lidstaten hebben uitsluitend kwalitatieve informatie aangeleverd en daarin de soorten en rassen vermeld waarvoor plantaardig biologisch teeltmateriaal en plantaardig omschakelingsteeltmateriaal in hun nationale databanken was opgenomen. Slechts vier lidstaten hebben elk jaar kwantitatieve gegevens aangeleverd voor een breed scala van gewassoorten (punt I.1.1 SWD).

Exploitanten kunnen de systemen op vrijwillige basis gebruiken,[14] maar diverse lidstaten hebben aangegeven dat sommige leveranciers kwantitatieve gegevens als commercieel gevoelig beschouwen.

Voor bepaalde soorten kan biologisch plantaardig teeltmateriaal in eigen huis worden geproduceerd of worden ingekocht door middel van rechtstreekse afspraken tussen landbouwers en leveranciers: op het eigen bedrijf verkregen zaaigoed vertegenwoordigt voor bepaalde gewassen (granen) zelfs een hoog percentage[15].

Er zijn enkele analyses van rassen per gewasgroep beschikbaar (punt I.1.3 SWD), die een indicatie van het gebruik van de databanken geven. Twaalf lidstaten hebben uitvoerige gegevens aangeleverd voor verse groenten, granen, en tarwe, terwijl elf lidstaten dat voor slechts een klein aantal gewassen en rassen deden, en vijf voor slechts één jaar of in het geheel niet.

Een indicator voor de steeds ruimere beschikbaarheid van plantaardig biologisch teeltmateriaal en plantaardig omschakelingsteeltmateriaal is het bestaan van de officiële “categorie I-lijst”, die door lidstaten ook kan worden gebruikt om afwijkingen te beëindigen, in overeenstemming met de ontwikkeling van het marktaanbod. Slechts twaalf lidstaten hebben een “categorie I-lijst” opgesteld, bestaand uit 1 tot 90 gewassen, waaronder hoofdzakelijk granen (tarwe) en voedergewassen (punt I.2 SWD).

2.1.2. Afwijkingen krachtens deel I, punt 1.8.5, van bijlage II bij Verordening (EU) 2018/848

[13] Centraal gelegen EU-lidstaten: BE, CZ, DE, FR, LU, NL en AT — Oostelijke EU-lidstaten: BG, LT, HU, PL, RO en SK — Noordelijke EU-lidstaten: DK, EE, IE, LV, FI en SE — Zuidelijke EU-lidstaten: EL, ES, HR, IT, CY, MT, PT en SI.

[14] Volgens een recent Liveseeding-onderzoek biedt slechts 49 % van 140 deelnemende biologische producenten biologisch zaaigoed aan via de nationale databanken in de EU; Zie “Insights into the opportunities and bottlenecks in organic seed and plant breeding sector” van 13 februari 2023: LiveSeeding_Presentation-Template.

[15] Estimating Supply and Demand of Organic Seeds in Europe Using Survey Data and MI Techniques — Sustainability 2022, 14, 10761. https://doi.org/10.3390/su141710761.

NBA's kunnen afwijkingen toekennen om het gebruik van niet-biologisch plantaardig teeltmateriaal voor biologische productie in individuele gevallen of in het algemeen toe te staan[16].

Individuele afwijkingen kunnen uitsluitend in de volgende gevallen worden toegekend overeenkomstig de voorwaarden van deel I, punt 1.8.5.1, van bijlage II bij Verordening (EU) 2018/848:

a) wanneer geen ras van de soort die de exploitant wil verkrijgen is geregistreerd in de in artikel 26, lid 1, bedoelde databank of de in artikel 26, lid 2, bedoelde systemen;

b) wanneer geen exploitant die plantaardig teeltmateriaal in de handel brengt het betrokken biologisch plantaardig teeltmateriaal of plantaardig omschakelingsteeltmateriaal of overeenkomstig punt 1.8.6 toegelaten plantaardig teeltmateriaal tijdig kan leveren voor het inzaaien of planten, terwijl de gebruiker het plantaardig teeltmateriaal wel tijdig heeft besteld om de bereiding en levering van het biologisch plantaardig teeltmateriaal of plantaardig omschakelingsteeltmateriaal of overeenkomstig punt 1.8.6 toegelaten plantaardig teeltmateriaal mogelijk te maken;

c) wanneer het door de exploitant gewenste ras niet als biologisch plantaardig teeltmateriaal of plantaardig omschakelingsteeltmateriaal of als overeenkomstig punt 1.8.6 toegelaten plantaardig teeltmateriaal is geregistreerd in de in artikel 26, lid 1, bedoelde databank of de in artikel 26, lid 2, bedoelde systemen en de exploitant kan aantonen dat geen van de geregistreerde alternatieven van dezelfde soort geschikt zijn voor met name de agronomische en bodem- en klimaatomstandigheden en nodige technologische eigenschappen voor de te verkrijgen productie;

d) wanneer het gerechtvaardigd is voor gebruik in onderzoek, voor tests in kleinschalige veldproeven, voor de instandhouding van het ras of voor productinnovatie, en de bevoegde autoriteiten van de betrokken lidstaat ermee hebben ingestemd.

De meeste lidstaten hebben gegevens aangeleverd voor de situatie van bovenstaand punt c) (punt I.4.1 SWD). In diverse andere lidstaten[17] geldt hoofdzakelijk de in bovenstaand punt a) omschreven situatie, hetgeen wijst op een volledig ontbreken van biologisch plantaardig teeltmateriaal of plantaardig omschakelingsteeltmateriaal.

Individuele afwijkingen verschillen sterk per land en zijn in de meeste gevallen toegekend voor soorten verse groenten, granen en voedergewassen (delen I.4 en I.6 SWD).

Met betrekking tot algemene afwijkingen verstrekten vijftien lidstaten kwantitatieve informatie (zij het niet in alle gevallen voor drie jaren) en gaven zes lidstaten aan dat zij de regeling voor

[16] Voor de toekenning van afwijkingen gelden de vereisten van deel I, punten 1.8.5.1 tot en met 1.8.5.7, van bijlage II bij Verordening (EU) 2018/848.
[17] BG, CY, CZ, HR, HU, IE, LV, LT, PL, PT, SK en RO.

algemene afwijkingen in het geheel niet toepassen[18]. Vijf lidstaten[19] verstrekten geen informatie over algemene afwijkingen.

Op basis hiervan werd voor granen en tarwe een voorlopige evaluatie van de kwantitatieve gegevens gemaakt, waaruit bleek dat het gebruik van algemene afwijkingen is toegenomen (punt I.5 SWD).

Uit punt I.3 van het SWD blijkt dat algemene afwijkingen in sommige lidstaten betrekking kunnen hebben op honderden soorten (wanneer siergewassen worden meegerekend), terwijl zij in andere landen beperkt blijven tot enkele tientallen soorten (hoofdzakelijk voedergewassen, granen, groenten, wijnstokken en fruit).

3. Biologische dieren, waaronder jonge hennen

Biologische dieren moeten worden geboren of uitgebroed en gehouden in biologische productie-eenheden[20].

De biologische productie van dieren heeft echter te kampen met onvoldoende biologisch gehouden dieren om veestapels of pluimveebeslagen te kunnen samenstellen of vernieuwen. De bioverordening voorziet in een nieuw systeem met afwijkingen dat is gebaseerd op de informatie die door lidstaten wordt verzameld over de beschikbaarheid van biologische dieren.

In het kader daarvan mogen exploitanten die biologische dieren in de handel brengen daarnaast informatie over hun beschikbare bestanden op vrijwillige basis kosteloos openbaar maken, vergezeld van hun naam en contactgegevens[21].

Indien uit de verzamelde gegevens blijkt dat niet aan de vraag naar biologische dieren kan worden voldaan, kunnen NBA's tot en met 31 december 2036 onder strikte voorwaarden het binnenbrengen van niet-biologische dieren in een biologische productie-eenheid toestaan[22].

In het geval van jonge hennen wordt een dergelijk systeem door lidstaten op vrijwillige basis opgezet[23] en kunnen de NBA's het binnenbrengen van niet-biologisch gefokt pluimvee in een biologische productie-eenheid voor pluimvee toestaan, mits de voor de productie van eieren en vlees gebruikte jonge hennen minder dan drie dagen oud zijn, wanneer een veestapel voor het eerst wordt samengesteld, wordt vernieuwd of opnieuw wordt samengesteld.

Op basis van de informatie van de lidstaten wordt in dit verslag de beschikbaarheid in de EU onderzocht van biologische dieren, waaronder jonge hennen, en de afwijkingen die zijn toegekend om niet-biologische dieren binnen te brengen.

---

[18] BG, CY, HR, MT, PL en SI.
[19] IE, EL, CZ, HU en RO.
[20] Deel II, punt 1.3.1, van bijlage I bij Verordening (EU) 2018/848.
[21] Afwijkingen voor dieren kunnen worden toegekend overeenkomstig deel II, punt 1.3.4.4, van bijlage II bij Verordening (EU) 2018/848.
[22] Deel II, punten 1.3.4.4.1 tot en met 1.3.4.4.4, van bijlage II bij Verordening (EU) 2018/848.
[23] Artikel 26, lid 3, van Verordening (EU) 2018/848.

3.1. Analyse van de door de lidstaten aangeleverde informatie over de beschikbaarheid van biologische dieren

Het opzetten van systemen over de beschikbaarheid van biologische dieren is voor de lidstaten pas sinds 1 januari 2022 verplicht. In de periode 2023-2025 is het aantal lidstaten met operationele systemen voor biologische dieren toegenomen. Dit verslag beschrijft de stand van zaken voor de systemen die in gebruik waren tot juni 2025, toen 25 lidstaten links naar hun databanken aanleverden (punt II.1 SWD). Deze zijn beschikbaar op https://ec.europa.eu/agriculture/ofis_public/national-databases.html.

Aangezien het gebruik van het systeem niet verplicht is voor leveranciers van biologische dieren, lopen de door lidstaten aangeleverde gegevens sterk uiteen en zijn zij vaak onvolledig. In dit verslag kunnen daarom geen geconsolideerde cijfers voor de EU als geheel worden gepresenteerd.

3.2. Analyse van de door de lidstaten aangeleverde informatie over de beschikbaarheid van biologische jonge hennen

Het verzamelen van informatie over de beschikbaarheid van biologische jonge hennen door de lidstaten is facultatief. Tot dusverre hebben de lidstaten dergelijke systemen voor het verzamelen van informatie niet opgezet, met de verklaring dat de meeste biologische exploitanten de jonge hennen die zij nodig hebben vooraf rechtstreeks op de markt bestellen.

3.3. Analyse van de door de lidstaten aangeleverde informatie over toegekende afwijkingen voor het binnenbrengen van niet-biologische dieren

Alle lidstaten hebben voor de drie jaren gegevens aangeleverd. Van een aantal lidstaten sloten de gegevens van deze jaren echter niet goed op elkaar aan of waren zij onvolledig. De kwaliteit van de gegevens is in de periode 2023-2025 verbeterd, maar voor de 27 lidstaten kunnen zij echter nog steeds niet worden samengevoegd.

Uit een kwalitatieve analyse blijkt dat afwijkingen voor het binnenbrengen van niet-biologische dieren in de meeste lidstaten werden toegekend voor runderen, paarden, schapen, geiten en varkens (punt II.3 SWD).

3.4. Analyse van de door de lidstaten aangeleverde informatie over toegekende afwijkingen voor het binnenbrengen van niet-biologische jonge hennen

De meeste lidstaten verstrekten onvolledige informatie, of in het geheel geen gegevens. Uit een kwalitatieve analyse voor niet-biologische jonge hennen blijkt dat diverse lidstaten in 2022 met afwijkingen werkten en voor 2023 en 2024 geen gegevens meer hebben aangeleverd (punt II.4 SWD).

Volgens de informatie die van de European Rural Poultry Association (ERPA) werd ontvangen, staat het aanbod van biologische jonge hennen onder druk. De meeste fokbedrijven voor oudermateriaal richten zich met name op conventionele productie en slechts marginaal op

biologische productie, wanneer er i) grote investeringen nodig zijn om aan huisvestingseisen te voldoen en ii) de toegang tot openluchtruimten de diergezondheidsrisico's voor ouderdieren vergroot. Beëindiging van de afwijkingen voor het binnenbrengen van niet-biologische jonge hennen zou met name gevolgen hebben voor de productie van traaggroeiende pluimveerassen.

4. Biologische eiwithoudende diervoeders

4.1 Inleiding

Biologische dieren moeten worden gevoederd met biologisch of omschakelingsvoeder dat aan hun voedingsbehoeften voldoet en hoofdzakelijk afkomstig is van de bedrijven waar de dieren worden gehouden, of van andere bedrijven in de regio[24].

Op het gebied van biologische eiwithoudende diervoeders is sprake van een felle concurrentie omdat het gebruik van synthetische aminozuren verboden is bij de biologische productie[25]. Vooral met het oog op hun groei en welzijn hebben jonge varkens en jong pluimvee in hun rantsoen behoefte aan bepaalde specifieke aminozuren, waaraan met bestaande biologische eiwithoudende bronnen mogelijk niet kan worden voldaan[26].

Het gebrek aan voldoende biologisch aanbod was al problematisch sinds het vorige regelgevingskader voor de biologische productie van varkens en pluimvee[27]. Wanneer landbouwers de benodigde eiwithoudende diervoeders niet uit biologische productie kunnen verkrijgen en de NBA heeft bevestigd dat biologische eiwithoudende diervoeders niet in voldoende hoeveelheden beschikbaar zijn, is het gebruik van niet-biologische eiwithoudende diervoeders die zonder chemische oplosmiddelen zijn geproduceerd of bereid en specifieke eiwithoudende bestanddelen bevatten, toegestaan tot ten hoogste 5 % per periode van twaalf maanden voor biggen van ten hoogste 35 kg en voor jong pluimvee. Deze toelatingen kunnen tot en met 31 december 2026 worden verleend[28].

De lidstaten hebben informatie verstrekt over de beschikbaarheid op de Uniemarkt van biologische eiwithoudende diervoeders voor pluimvee en varkens, alsmede over de toelatingen die zijn verleend overeenkomstig deel II, punt 1.9.3.1, punt c), en punt 1.9.4.2, punt c), van bijlage II bij Verordening (EU) 2018/848.

In dit verslag wordt op basis van die informatie de beschikbaarheid van biologische eiwithoudende diervoeders in de EU onderzocht, evenals de toelatingen die zijn verleend om ten hoogste 5 % niet-biologische eiwithoudende diervoeders voor jonge varkens en jong pluimvee te gebruiken[29].

---

[24] Deel II, punt 1.4.1, a) en b), van bijlage II bij Verordening (EU) 2018/848.
[25] Deel II, punt 1.4.1, f), van bijlage II bij Verordening (EU) 2018/848.
[26] Recent advances in protein and amino acid nutritional dynamics in relation to performance, health, welfare, and cost of production — ScienceDirect.
[27] Artikel 43 van Verordening (EG) nr. 889/2008 van de Commissie.
[28] Deel II, punt 1.9.3.1, punt c), en punt 1.9.4.2, punt c), van bijlage II bij Verordening (EU) 2018/848.
[29] Artikel 53, lid 4, van Verordening (EU) 2018/848.

4.2 Analyse van de door de lidstaten aangeleverde informatie over de beschikbaarheid van biologische eiwithoudende diervoeders voor varkens en pluimvee

In de punten III.3 en III.4 van het SWD wordt de informatie samengevat die is ontvangen over de beschikbaarheid van biologische eiwithoudende diervoeders voor varkens en pluimvee.

Hoewel de kwaliteit van de gegevens tussen 2022 en 2024 is verbeterd, heeft een aanzienlijk aantal lidstaten geen cijfers aangeleverd over de hoeveelheden biologische voedermiddelen die als bron van specifieke eiwitten zijn gebruikt en in 2024 voor varkens of pluimvee op de nationale markt zijn gebracht.

In 2024 verstrekten slechts elf lidstaten voor varkens en dertien lidstaten voor pluimvee kwantitatieve gegevens over de als bronnen van specifieke eiwitten gebruikte biologische voedermiddelen die op hun nationale markt zijn gebracht. Diverse lidstaten hebben onder diervoederbedrijven onderzoek gedaan om deze gegevens te verzamelen.

In punt III.2 van het SWD is een lijst opgenomen van de soorten biologische en niet-biologische eiwithoudende diervoeders die zijn gebruikt voor het voederen van varkens en pluimvee.

Punt II.5 van het SWD bevat een overzicht van hetgeen in de verschillende lidstaten als “jong pluimvee” wordt beschouwd.

De Commissie heeft een kwalitatieve analyse van de gegevens gemaakt, waaruit het volgende is gebleken:

- De bronnen van zowel biologische als niet-biologische eiwithoudende diervoeders die voor jonge varkens en pluimvee worden gebruikt, zijn sterk vergelijkbaar, en beide soorten concurreren om dezelfde bronnen.
- De lidstaten verlenen algemene en geen individuele toelatingen voor het gebruik van niet-biologische eiwithoudende diervoeders voor varkens, en lijken geen nauwkeurig beeld te hebben van het aantal varkensbedrijven dat van de toelatingen gebruikmaakt (de meeste gaven geen schatting van het aantal gecertificeerde producenten van biologische varkens met biggen ≤35 kg).
- De lidstaten verlenen algemene en geen individuele toelatingen voor het gebruik van niet-biologische eiwithoudende diervoeders voor jong pluimvee en verstaan niet altijd hetzelfde onder “jong pluimvee”.
- De meeste gecertificeerde biologische varkens- en pluimveebedrijven maken gebruik van toelatingen.

5. Conclusies

De informatie die de lidstaten hebben aangeleverd over de in dit verslag behandelde onderwerpen is in de afgelopen jaren verbeterd. Op basis van de beschikbaar gestelde informatie is het echter niet mogelijk om definitieve conclusies te trekken over de omvang van het aanbod van de in dit verslag onderzochte biologische materialen, het gebruik van door de lidstaten toegekende algemene en individuele afwijkingen en, hetgeen nog belangrijker is, de ontwikkeling van de situatie in de richting van een markt met een beter aanbod van deze essentiële inputs.

De lidstaten hebben systemen opgezet waarin exploitanten die biologisch plantaardig teeltmateriaal, plantaardig omschakelingsteeltmateriaal of biologische dieren in de handel brengen op vrijwillige basis uitvoerige informatie over hun producten openbaar kunnen maken, overeenkomstig artikel 26 van de bioverordening. Hoewel deze systemen een nuttige functie vervullen, zijn zij niet in alle gevallen volledig operationeel en worden zij nog steeds op beperkte schaal door exploitanten gebruikt.

5.1 Biologisch plantaardig teeltmateriaal

Ondanks enige verbetering met betrekking tot de beschikbaarheid van plantaardig teeltmateriaal voor granen (tarwe), en in mindere mate van soorten voedergewassen, is het aanbod van plantaardig biologisch teeltmateriaal en plantaardig omschakelingsteeltmateriaal nog steeds ontoereikend om in de vraag naar duizenden soorten en hun rassen te kunnen voorzien. Dit geeft aanleiding tot ernstige zorg, gezien de toename in het areaal voor biologische landbouw (van 16,9 miljoen hectare in 2022 tot 18,1 miljoen hectare in 2024[30]) en het grote aantal betrokken soorten, zoals ook in recent onderzoek werd bevestigd[31]: "*zoals uit het vorige LIVESEED-project bleek, is het aanbod van biologisch zaaigoed, waaronder op eigen bedrijf verkregen biologisch zaaigoed, gemiddeld toereikend* ***voor minder dan 50 % van het biologisch landbouwareaal****, met grote verschillen tussen gewassen en landen (Solfanelli et al. 2021. 2022*)" en[32]: "*Uit het totaalbeeld van het huidige gebruik van zaaigoed in de biologische landbouw […] blijkt duidelijk dat de vraag naar biologisch zaaigoed het aanbod ruimschoots overstijgt, met name in de zuidelijke en oostelijke Europese regio's."*

Gezien het bovenstaande zullen er afwijkingen nodig blijven, hoewel twaalf lidstaten het zonder afwijkingen zouden kunnen stellen door gebruik te maken van de "categorie I-lijst".

Gezien de op dit moment beschikbare gegevens is wellicht een uitvoerig onderzoek naar vraag en aanbod voor biologisch plantaardig teeltmateriaal nodig, in combinatie met een analyse van de uitvoering van afwijkingen. Dit kan bijdragen aan een inventarisatie van de optimale werkwijzen, met het oog op de geleidelijke afschaffing van de afwijkingen in de periode tot 2036. Bij dat onderzoek kunnen ook de mogelijke gevolgen in kaart worden gebracht van een volledige afschaffing van algemene en individuele afwijkingen, met name voor gewassen als granen en tarwesoorten waarvoor meer plantaardig biologisch teeltmateriaal en plantaardig omschakelingsteeltmateriaal beschikbaar is.

[30] Organic in Europe — Browse latest production and market data.

[31] Liveseeding 2025: Updated and improved roadmap/decision tree to reach 100% organic seed.

[32] Solfanelli, F., Ozturk, E., Dudinskaya, E.C., Mandolesi, S., Orsini, S., Messmer, M., Naspetti, S., Schaefer, F., Winter, E., en Zanoli, R. Estimating Supply and Demand of Organic Seeds in Europe Using Survey Data and MI Techniques. *Sustainability* **2022**, *14*, 10761. https://doi.org/10.3390/su141710761.

5.2 Biologische dieren

Met betrekking tot biologische dieren zijn de gegevens recent (vanaf 2022) en nog ontoereikend om een betrouwbaar beeld te krijgen van de beschikbaarheid van biologische dieren. Voor jonge hennen heeft geen enkele lidstaat een systeem opgezet dat op nationaal niveau inzicht geeft in de beschikbaarheid van biologische jonge hennen.

Uit de analyse van de door de lidstaten aangeleverde gegevens blijkt dat biologische exploitanten nog steeds niet-biologische dieren of jonge hennen moeten binnenbrengen om de biologische dierlijke productie te kunnen voortzetten. Vanuit een oogpunt van vereenvoudiging lijkt het niet passend om een gedelegeerde handeling vast te stellen waarbij de systemen voor het verzamelen van informatie over de beschikbaarheid van biologische jonge hennen verplicht worden gesteld, en waarbij aan de toekenning van afwijkingen de voorwaarde wordt verbonden dat een dergelijk systeem aanwezig is[33].

Gezien de recente neerwaartse trends in de biologische dierlijke en pluimveeproductie (met uitzondering van schapen)[34] lijkt het passend om het gebruik van afwijkingen voor biologische dieren en jonge hennen tot en met 31 december 2036 in stand te houden.

5.3 Biologische eiwithoudende diervoeders voor varkens en pluimvee

Tot slot hebben de lidstaten informatie verstrekt over de beschikbaarheid van biologische eiwithoudende diervoeders voor varkens en pluimvee, en over de toelatingen die zijn verleend om biggen tot 35 kg en jong pluimvee te voederen met ten hoogste 5 % niet-biologische eiwithoudende diervoeders**.**

Voor de jaren 2022-2024 zijn gegevens beschikbaar, maar aangezien deze nog steeds onvolledig zijn, kan geen kwantitatief beeld worden geschetst van de beschikbaarheid van biologische eiwithoudende diervoeders in de EU.

Het gebrek aan geschikte biologische eiwithoudende diervoeders voor varkens en pluimvee is een structureel probleem in de biologische sector en zal de eerste jaren niet worden opgelost. Uit de kwalitatieve analyse van de gegevens blijkt dat veel biologische varkens- en pluimveeproducenten nog steeds van toelatingen gebruikmaken om een klein percentage niet-biologische eiwithoudende diervoeders te verwerken in het rantsoen van hun jonge dieren.

De voornaamste belanghebbenden uit de biologische sector[35] zijn het eens met de constatering met betrekking tot de huidige ontoereikende beschikbaarheid van biologische eiwithoudende diervoeders voor varkens en pluimvee op de EU-markt en met de noodzaak om de bestaande afwijkingen te verlengen.

---

[33] Artikel 53, lid 3, van Verordening (EU) 2018/848: “Met ingang van 1 januari 2027 is de Commissie bevoegd om overeenkomstig artikel 54 gedelegeerde handelingen vast te stellen tot wijziging van artikel 26, lid 2, punt b), om de werkingssfeer van het in artikel 26, lid 2, bedoelde informatiesysteem uit te breiden naar jonge hennen, en tot wijziging van bijlage II, deel II, punt 1.3.4.3, om de afwijkingen met betrekking tot jonge hennen te baseren op de gegevens die overeenkomstig dit systeem zijn verzameld.”

[34] Punt II.2 SWD.

[35] FEFAC, EUWEP, ERPA, Copa-Cogeca en IFOAM Organics Europe.

Op grond van het bovenstaande, en rekening houdend met de verplichting om aan de behoeften van biologische jonge varkens en jong pluimvee aan aminozuren in hun voeding te voldoen om hun groei en welzijn te waarborgen, is de Commissie voornemens om een gedelegeerde handeling vast te stellen waarbij de mogelijkheid voor NBA's om het gebruik van ten hoogste 5 % niet-biologische eiwithoudende diervoeders toe te staan voor biggen tot 35 kg en voor jong pluimvee met nog eens 10 jaar wordt verlengd (d.w.z. tot en met 31 december 2036).